

Magyarországon számos településen megjelent már a Szűz Mária, mint például Máriapócs, Hercegszántón vagy Fallóskúton, de mind közül a leghíresebbike Szentkút. A Nógrád megyében található Szentkutat még 1252-ben avatták kegyhellyé az Apostoli Szentek. Nem csak Szűz Mária tette híressé, de egyéb csodák is történtek itt, továbbá remetek is laktak egykoron. A völgyekben meghúzóódó csodahely híre külföldre is elért, és rendszeresen érkeznek ide Romániából, Szlovákiából és távolabbi országokból is a gyógyulni vágyók.

A király forrást fakaszt

Szent László (1040-1095) királyunk nevéhez számos dolog fűződik – a közbiztonság helyzetéle, a szentté avatások vagy számos csata győzelme –, de cikkünk esetében a legfontosabb az a történet, amikor egy forrást fakasztott a lovával. Az eset megtörténtét 1085 és 1092 közé teszik, amikor is a kunok több ízben be-

Akárcsak Mózes, Szent László is vizet fakasztott a sziklából

A szentkúti csoda

Mária-jelenések és hihetetlen gyógyulások

Mátraverebély határában található a híres búcsújáróhely, Szentkút, ahol állítólag annak idején megjelent a Szűz Mária, és meggyógyított egy néma pástorfiút. A hely azóta híressé vált forrásainak vizeiről és a csodálatos gyógyulásokról. Zarándokok ezrei keresik fel a kegyhelyet, hátha ők is részesei lehetnek valami misztikumnak, vagy láthatják az öltöztethető Mária-szobrot.

törttek az országba és fosztogattak. László természetesen a nyomukba eredt seregeivel, és minden esetben legyőzte őket. Az egyik alkalommal éppen felderítő útra indult, mert tudta, hogy a környék erdőjében bújtak meg a kunok. Egyedül haladt előre lovával, elszakadva embe- reitől, majd hirtelen rátámadtak, és ki akarták használni a király egyedülállását. A kunok elzárták tőle a menekülési útvonalat, ugyanis László mögött csak egy óriási szakadék tátongott, így nem tudta kikerülni a támadókat. A király azonban úgy döntött, hogy átugorja a szakadékot, és jól nekiiramodott annak Szög nevű paripájával. A kunok szájátva nézték, ahogy sikerül átugrania a szurdokot, és a köves talajra érkezve a ló patkója még abban is nyomott hagyott. Hamarosan víz szivárgott a kőből, ami kristálytiszt volt, így elnevezték Szent László-

ló-forrásnak. Mára sajnos ez a forrás kiapadt, azonban többek állítása szerint olykor még előtör belőle a víz. A legenda talán költői túlzás is lehet, azonban hasonló történetet olvashatunk a Bibliában is. A Kivonulások könyvének 17. fejezetében a Mózeset követő emberek ráförmednek a prófétára, hogy a pusztában való vándorlásuk során nincs ivóvizük, "és nagyon szomjasak. Mózes az Úrhoz fohászzkodott, hogy mit tehetne, mígnem választ kapott: „Haladj a nép előtt, vedd magadhoz Izrael véneit, fogd kezébe a botodat, amellyel a Nílusra rácsaptál és menj. Én odaállok eléd a sziklára a Hőrebnél. Üss rá a sziklára, víz folyik majd belőle, hogy igyék a nép.” Mózes úgy is tett...” A fennmaradt patkónyomot egyébként bárki megtekintheti, aki besétál a csúszós sziklák közé a szakadékbba.

A Szűzanya felbukkanása

Ugorjunk az időben 1794-re, amikor is két helybéli, Szebeki János kisterenyei plébános és Lukovics Márton utódja már javában gyűjtötte a csodálatos gyógyulásokról szóló beszámolókat, és lejegyezték azokat. Az egészet egy Szűz Mária-jelenésre eredeztették vissza, ami a 11. században történt, tehát Szent László korszakában. Eszerint egy mátraverebélyi pástor és a néma fia a juhokat legeltették az erdőben. A fiú megszomjazott, így különvált apjától, hogy

A kút híressé vált gyógyító erejéről, több Mária-jelenés és számtalan csodás gyógyulás történt itt

vizet keressen. Ekkor a fa lombjai között – más írások szerint közvetlenül a lombon – megjelent egy gyönyörű fiatal nő, karján egy kisgyermekkel, és rámutatott a talajra. A földön egy kis mélyedés volt, benne vízzel, amiből a fiú ivott. Egyszer csak felkiáltott, apját szólította, aki alig akart hinni fülének. A fiú némasága elmúlt, tudott beszélni, és elmesélte, hogy mi történt vele.

Az édesapa csodának vélte az esetet, és ázni kezdett, ebből a mélyedésből lett aztán a szent kút. A csodálatos jelenséget Szűz Anyaként, a kezében lévő gyereket pedig a kis Jézussal azonosították, bár a jelenés egy szót sem szólt, ugyanis rövidesen eltűnt. Joggal vetheti fel bárki, hogy miért nincsenek korábbi források a jelenéssel kapcsolatban? Ugyanis hat évszázad telt el, hogy Szebeki Jánosék megemlégték az irataikban. Nos, a kút már a török hódítás idején is létezett, mert egy *Koós Pál* nevű férfi családjával meglátogatta azt, és erről feljegyzések is tanúskodnak. Az édesapa három gyermekével látogatott Mátraverebélybe, akiknek izomsorvadása volt. Semmilyen orvos nem tudott segíteni rajtuk, így utolsó lehetőségként ittak a forrásból, és meg is mosakodtak benne. A csoda megtörtént, ugyanis a gyermekek meggyógyultak és erősek lettek. Koós annyira örült, hogy elutazott a török basához, hogy engedélyt kérjen arra vonatkozóan, hogy a kút fedelét felújítsa, ugyanis már eléggé rozoga volt. Ebből a történetből kitűnik, hogy már jó pár évtizede lehetett fedél a forrás felett. Az 1600-as évekből más egyházi iratok is utalnak a létezésére, amikor is katolikus hívek vándoroltak el a helyszínre. 2000-ben *Palkó Julián* és *Orbán Márk* ferences rendi szerzetesek gyűjtötték össze az adatokat, okiratokat, köteteket és leveleket azzal kapcsolatban, hogy meddig lehet visszavezetni a kút létezését. Ezekből az iratokból kiderült, hogy volt mellette egy fakápolna, amit a törökök 1542-be felégették, továbbá, hogy az első templomot 1210 körül építették, ráadásul pont a kút miatt. Még innentől is visszafelé haladva az időben, az 1190-es években szerzetesek vándoroltak ide, hogy letelepedjenek. Így nagyjából meg

Gyermekek előnyben

Nagyon érdekes, hogy a Szűzanya rengeteg esetben gyermekeknek jelent meg. Talán a tisztaságuk és naivitásuk bája teszi számára oly kedvezővé, hogy felvegye velük a kapcsolatot. 1846-ban a franciaországi La Salette-ben látta egy tizenéves fiú és egy lány a szüzet. Az 1917-es fáimai jelenések három pásztor-gyermek észleléseivel kezdődtek, akikhez többször is eljött Mária. 1981-ben pedig diákoklányoknak (képünkön) mutatkozott meg az afrikai Kibeho iskolában. Tovább is sorolhatnánk még, de minden ilyen jelenésre igaz, hogy Szűz Mária a jövőre vonatkozó jóslatokat és figyelmeztetéseket adott át a fiataloknak.

is érkezünk Szent László király idejére, tehát a Szűz Mária-jelenés 1095 és 1190 között történhetett, sajnos ettől pontosabban nem lehet behatárolni. A kút híressé vált gyógyító erejéről és egyre többen zarándokoltak ide, ezért is építették meg a későbbiekben a templomot. Az épületet később felégették, lerombolták, majd

újjaépítették, és egy kegyszobrot is kapott. A második alkalommal 1701-ben jelent meg a Szűz Mária, aki könnyezett és ennek több ezer szemtanúja volt. 1720-ban többen mennyei énekszót hallottak a kút közelében, azonban a hangok eredetét nem találták meg. A több száz évre visszavezethető, vízhez köthető gyógyulásokat szerzetesek és papok is lejegyezték, vagy éppen a gyógyulók rögzítették őket. Földbirtokosok, nemesek, egyszerű parasztemberek és munkások beszámolóit maradtak ránk. A 20. században az egyház bevizsgáltatta a vizet, és a budapesti Földtani Intézet baktériummentes, kitűnő, kristálytiszta egészséges víznek titulálta.

A remeték és az öltöztethető kegyszobor

A középkori krónikások tettek legelőször említést arról, hogy a hegyen található homokkőbe vajt barlangokban már a 18. században is remeték laktak. Teljesen egyértelmű, hogy nem csak a nyugodt környezet miatt, hanem a szent kútról való hírek hallatán jöttek ide. A fent említett énekszót például két remete is hallotta, így ők is részesei voltak a csodának. Az első itt lakók között egy szakember is lehetett, ugyanis a kutatások egyértelműen megállapították, hogy a barlanglakásokat mes-

terkéz alkotta meg. Az 1600-as évektől kezdve több remete neve is fennmaradt, az utolsó pedig 1767. július 6-án hunyt el: őt *Dobát Jozafátnak* hívták. A barlanglakások szerencsére megmaradtak, és a turisták előszeretettel látogatják őket. A templomban található szobor eredete sajnos az idők homályába vész, annyi azonban bizonyos, hogy hársfából faragott és öltöztethető. A Mária karján található kis Jézust szokéru festették, míg a szűz haja valódi emberi hajból készült. Az ipolytarnóci *Varga Ottóné Magdolna* gyermekkorától szereti varrni, és már 23 évesen női szabó mesterré vált, ma pedig menyasszonyi ruhákat készít főállásban. Később a Római Katolikus Anyaszentház tagja lett, és több mint 20 éve készíti a mátraverebélyi kegyszobor ruháit. A szobrot általában az adott ünnepre megfelelő színű liturgikus ruhába öltöztetik, amelyek között a fehér, a vörös, a kék és a lila is megtalálható. Az aprólékos és gyönyörű ruhákból kiállítást is nyitottak, és ez méltán népszerűvé vált. Erre szükség is volt, ugyanis a kegyhelyet az elmúlt években újjaépítették, menedékházakat, szállót és éttermet is létrehozta, ugyanis Szentkút a mai napig töretlen népszerűségnek örvend.

A mátraverebélyi kegyszobrot általában az adott ünnepre megfelelő színű liturgikus ruhába öltöztetik

MISKOLCI LÁSZLÓ